

Fästingburna sjukdomar

Fästingar finns över nästan hela världen och det uppskattas finnas ca 800 olika arter. Den vanligaste arten i Sverige är *Ixodes Ricinus*. Värddjur för fästingen är framförallt sorkar och möss, men även större däggdjur och människor kan angripas.

Först vid 4-5 plusgrader kan fästingen vara aktiv. Fästingar ses oftast mellan april och oktober, men vid milda vintrar kan de överleva längre. Fästingar trivs bäst i något fuktiga miljöer som vattendrag och skuggiga skogsdungar.

Fästingen biter sig fast i huden och suger blod. När den sugit färdigt ramlar den av. Varje "måltid" kan ta upp till en vecka. Att en hund eller katt blir biten av en fästing är i sig inget farligt. Problemet är att en del fästingar kan sprida sjukdomar mellan värddjuren. Exempel på sådana sjukdomar är Borrelios, Anaplasmos och TBE.

Borrelia orsakas av en bakterie. Fästingen bär på smittan och den överförs via saliven när den biter. Om man avlägsnar fästingen så snabbt som möjligt minskar risken för överföring av sjukdomen. Inkubationstiden kan vara lång, upp till 5 månader.

Hundar som får Borrelia kan visa en rad olika symtom. De kan få en akut form med feber, svullna, ömma leder, hälta och slöhet. Mer vanlig är ett mer utdraget förlopp med vaga symtom som hälta eller stelhet som kan "vandras" mellan olika ben, trötthet, ändrat beteende, dålig aptit och nedsatt allmäntillstånd. Det finns även dokumenterat allvarligare symtom som njurskador, hjärtproblem och neurologiska problem, men dessa är ovanliga. Borrelia hos katt verkar inte orsaka några allvarligare symtom och sjukdomen märks sällan.

Anaplasmos eller Ehrlichios som sjukdomen tidigare kallades, orsakas också av en bakterie. Bakterien lever inne i de vita blodkropparna och sprids via blodöverföring vid bettet. Även för Anaplasmos tror man att tiden som fästingen sitter kvar kan ha betydelse för om smittan överförs eller inte. Inkubationstiden är en till två veckor.

Hundar visar oftast ospecifika symtom. Även här ses feber, trötthet och dålig aptit, men också magproblem, ledont, stelhet, hälta och vinglighet. Katter drabbas också och visar liknande symtom, men sjukdomen är relativt ovanlig hos katt.

TBE, eller fästingburen hjärninflammation, är en sjukdom som främst drabbar människor och är ganska ovanlig hos hundar i Sverige.

TBE orsakas av ett virus som sprids med fästingar till hundar och människor. Hundar kan inte smitta människor. Symtom på TBE är hög feber, kraftigt nedsatt medvetande och kramper eller förlamningssymtom. Detta är en allvarlig sjukdom och många hundar överlever inte. För människor finns vaccin mot TBE, men det finns inget vaccin för hundar.

Om du eller veterinären anar att hunden har råkat ut för en fästingburen sjukdom, tas oftast ett blodprov för att påvisa antikroppar mot sjukdomen i blodet. Om hunden har höga nivåer av antikroppar och visar kliniska symtom på sjukdomen behandlas hunden med antibiotika. Att huden har antikroppar mot Borrelia eller Anaplasma betyder *inte* att hunden är sjuk, bara att den kommit i kontakt med smittan vid något tillfälle. En hel del hundar (ca 90% vid borrelia infektion) blir smittade utan att visa några symtom och deras immunförsvar klarar av att bekämpa infektionen utan antibiotika. Nivåerna av antikroppar kan förbli höga under en lång period. Höga nivåer antikroppar betyder inte att infektionen är allvarligare än vid lägre nivåer. I de akuta stadierna av misstänkt infektion, finns det även andra tester som kan utföras, så kallad PCR.

Det finns inga skäl till att profylaktiskt testa eller behandla hundar för fästingburna sjukdomar. Det enda sättet att skydda sitt husdjur är att plocka bort fästingar så fort som möjligt eller behandla djuret med fästingmedel.